

## HE 188/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

*Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle*

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää lausuntopyynnöstänne ja lausuu otsikkoaiheesta kunnioittavasti seuraavan.

- **Esitettyjen säännösten mahdollistaman poikkeuksellisen laajan toimivallan käyttämistä lainsäätäjän tahdon mukaisesti tulee seurata säännönmukaisesti lain voimaantulon jälkeen. Tämä on tarpeellista, koska esitetty sääntely voi johtaa pahimmillaan siihen, että markkinaehtoperiaatteen vakiintuneet tulkintatavat ja ennakoiva arviointitapa katoavat ja oikeustila palaa epävarmaan tilaan.**
- **On selvää, että pelkän liiketoimelle annetun "nimilapun" ei tule määrittää sen verokohtelua. Sen sijaan markkinaehtoperiaatteen soveltamisen perusteeksi ei milloinkaan tule ottaa fiktiivistä oikeustoimea, jota ei ole koskaan toteutettu, vaan siirtohinnoitteluoikaisun pitää perustua toteutettuun liiketoimeen ja tosiseikkoihin.**
- **Esityksestä tulisi selvittää yksiselitteisesti, että säännökset soveltuvat ainoastaan etuyhteysliiketoimiin, jotka on tehty lain voimaantulon jälkeen.**

Verohallinnon voimassa olevan VML 31 §:n nojalla tekemät siirtohinnoitteluoikaisut, joihin on liittynyt liiketoimien määrittämistä tai sivuuttamista, ovat merkittäviltä osin kaatuneet oikeusasteissa. Tässä yhteydessä on tärkeää huomata, että syynä ei ole ollut niinkään kansallisen lainsäädännön puuttuminen, vaan se, että **Verohallinto ei ollut soveltanut markkinaehtoperiaatetta OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden ja OECD:n malliverosopimuksen 9 artiklan edellyttämällä tavalla, vaan tehnyt siirtohinnoitteluoikaisuja puutteellisin perustein.**

Tämän vuoksi useat kansainvälisesti toimivat suomalaisyritykset ovat kokeneet, että **siirtohinnoittelussa verovelvollisen asema on Suomessa kaikista turvattomin ja riskisin.** Ennustettavuus, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallintotapa eivät aina toteudu.

Esityksestä ei ilmene yksiselitteisesti, että liiketoimien "määrittäminen" ei missään tapauksessa voi mahdollistaa toteutetun oikeustoimen korvaamista toisella, fiktiivisellä oikeustoimella, jota ei ole koskaan toteutettu. **Oikeustoimen muuttuminen "määrittämisen" myötä toiseksi on aina sen sivuuttamista, ei määrittämistä. Liiketoimen määrittäminen rajoittuu ainoastaan tosiasiasa toteutetun liiketoimen tunnistamiseen eli tosiseikkojen selvittämiseen, mikä tulee**

**luonnollisesti tehdä aina, kun mitä tahansa verolakia tai ylipäättään lakia sovelletaan yksittäiseen tapaukseen.**

**Uuden sääntelyn riskinä on se, että uudet VML 31 §:n 2 ja 3 momentit antaisivat veroviranomaisille pontta liiketaloudellisten ratkaisujen kyseenalaistamiseen pelkällä veroviranomaisen "paremmalla käsityksellä" ja OECD:n ohjeiden kieltämän jälkiviisauden (*hindsight*) perusteella.** Tästä näkökulmasta erityinen riski liittyy siihen, että liiketoimen sivuuttamisen poikkeuksellisuuden edellytystä ja siten säännöksen soveltamiseen liittyvää, erittäin korkeaa näyttötaakkaa voitaisiin kiertää esimerkiksi "määrittämällä" liiketoimia, joita ei ole reaali maailmassa edes tehty.

Suomen verotulojen näkökulmasta haitta tästä tulee viiveellä. Yrityksille verotuksen ennakoitavuus on olennainen tekijä sijoittautumista miettiessä. Jos Suomi profiloituu maana, jossa siirtohinnoittelu-oikaisuihin liittyy merkittävää ja pitkäaikaista epäselvyyttä, Suomen houkuttelevuuden heikkeneminen yritysten sijaintipaikkana tulee vähentämään verotuloja.

Esityksen mukaan "Kansallinen siirtohinnoittelua koskeva oikaisusään-  
nös olisi ehdotetun sääntelyn johdosta sisällöllisesti vastaavanlainen kuin useiden vertailumaiden sääntelyn sisältö on eikä siten heikentäisi myöskään Suomen kilpailuasemaa suhteessa muihin valtioihin." On kuitenkin selvää, ettei **vuonna 2015 siirtohinnoitteluohjeisiin lisätyjä käsitteitä, eli liiketoimen määrittämistä ja sivuuttamista, koskevia oikeusprosesseja ole vielä saatettu loppuun. Säännöksiä ei ole vielä edes ehditty soveltaa suurimmassa osassa valtioita. Ainakin yritysten näkökulmasta esitetty lainsäädäntö näyttäytyy hyvin poikkeuksellisenä.**

**Verohallinnon siirtohinnoittelutoiminnassa on jo viime vuosina korostunut ennakoitavuuteen tähtäävä toimintatapa, jota sekä Verohallinto että yritykset ovat pitäneet erittäin onnistuneena.** Markkinaehtoisuuden arviointi ei saisi missään tapauksessa palata tätä edeltäneeseen, epävarmaan oikeustilaan. Onkin tärkeää varmistua siitä, että Verohallinto ei sääntelyn voimaantulon jälkeen sivuuta liiketoimia **kuin hallituksen esityksessä kuvatulla tavalla aidosti poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa markkinaehtoisen hinnan määrittäminen etuyhteysliiketoimelle on mahdotonta.** Tämän vuoksi Verohallinnon tulisi **raportoida VML 31 §:n soveltamistilanteista ja verotuspäätösten pysyvyydestä muutoksenhakuasteissa sekä keskinäisissä sopimusneuvotteluissa vuosittain valtiovarainministeriölle.**

Jos ilmenee, että Verohallinnon tekemät päätökset eivät ole pysyneet, **tulee asiassa ryhtyä välittömästi lainsäädäntötoimiin.** Läpinäkyvyyden varmistamiseksi Verohallinnon tulee myös raportoida vuosittain VML 31 §:n soveltamisesta vero.fi-sivustolla.